

<http://rpbnp.republika.pl>

ŚWIATOWA RADA BADAŃ NAD POLONIA

SEKRETARIAT NAUKOWY RADY

Uniwersytet Kardynała Stefana Wyszyńskiego

Wydział Nauk Historycznych i Społecznych

01-815 Warszawa, ul. K. Wóycickiego 1/3 bl.23 p.220,

tel. kom.: +48 502 68 68 85

tel./fax.: +48 22 5699716, e-mail: g.wodzinski@uksw.edu.pl

**Program międzynarodowej konferencji naukowej
organizowanej przez
ŚWIATOWĄ RADĘ BADAŃ NAD POLONIA
UNIwersYTET KARDYNAŁA STEFANA WYSZYŃSKIEGO
INSTYTUT HISTORII UKSW
ORAZ
MUZEUM NIEPODLEGŁOŚCI W WARSZAWIE
zatytułowanej**

***KONSEKWENCJE DEPORTACJI ORAZ LOSY POLAKÓW
NA WSCHODZIE
PO AGRESJI SOWIECKIEJ NA POLSKĘ 1939 R.***

POD PATRONATEM HONOROWYM JEGO MAGNIFICENCJI
KS. PROF. DR HAB. **STANISŁAWA DZIEKOŃSKIEGO**, REKTORA UKSW
oraz
MINISTRA **JANA STANISŁAWA CIECHANOWSKIEGO** – KIEROWNIKA URZĘDU
DO SPRAW KOMBATANTÓW I OSÓB REPRESJONOWANYCH
a także
PATRONATEM MEDIALNYM TELEWIZJI TVP POLONIA

**12–13 kwietnia 2013 roku
Muzeum Niepodległości w Warszawie, al. Solidarności 62**

Komitet Organizacyjny Konferencji

Przewodniczący – prof. zw. dr hab. Wiesław Jan Wysocki

Zastępca Przewodniczącego – ks. prof. UKSW dr hab. Waldemar Gliński

Konsultant Generalny Komitetu Organizacyjnego – mec. Maria Szonert-Binienda

Sekretarz Komitetu Organizacyjnego – dr Grzegorz Wodziński

Członkowie Komitetu Organizacyjnego: mec. Łukasz Piotr Andrzejewski, mgr Walter Wiesław Gołębiewski (Prezes Światowej Rady Badań nad Polonią), mgr Aneta Hoffmann, dr Roland Łukasiewicz, ks. prof. UW dr hab. Mieczysław Różański, prof. zw. dr hab. Barbara Topolska-Piechowiak, dr Norbert Wójtowicz, mgr Ewa Wysga, prof. dr hab. Jan Żaryn.

Moderatorzy główni

Prof. zw. dr. hab. Wiesław Jan Wysocki

mgr Aneta Hoffmann

Piątek, 12 kwietnia 2013 r.

9.00 – 11.00 - Inauguracja konferencji

Przemówienia Gospodarzy konferencji i zaproszonych gości:

1. Jego Magnificencja prof. UKSW dr hab. Stanisław Dziekoński
2. Prezes ŚRBnP mgr Walter Wiesław Gołębiowski
3. Dyrektor Muzeum Niepodległości dr Tadeusz Skoczek
4. Jego Ekscelecja Ksiądz Biskup Jerzy Mazur
5. Marszałek Senatu Bogdan Borusewicz
6. Minister Podsekretarza Stanu ds. Konsularnych i Polonii MSZ Rzeczypospolitej Polskiej – prof. dr hab. Janusz Cisek
7. Przewodniczący Sejmowej Komisji Łączności z Polakami za Granicą Adam Lipiński
8. p. o. Kierownika Urzędu Kombatantów i Osób Represjonowanych dr Jan Ciechanowski
9. Prezes Stowarzyszenia „Wspólnota Polska” Longin Komołowski
10. Sekretarz Rady Ochrony Pamięci i Męczeństwa hab. dr Andrzej Kunert
11. Prezes Instytutu Pamięci Narodowej dr Łukasz Kamiński

10.45 - Uroczystość wręczenia Prezesowi Światowej Rady Badań nad Polonią – Walterowi Wiesławowi Gołębiowskiemu Medalu za Zasługi dla II Liceum Ogólnokształcącego im. Polonii i Polaków na Świecie, w Augustowie.

11.00-11.15 - Przerwa na kawę

11.15-15.00 - Część merytoryczna konferencji

1. **Dr Roland Łukaszewicz (ŚRBnP, Wyższa Szkoła Menadżerska w Warszawie):** „*Na nieludzkiej Ziemi*”: zesłania Polaków po 39 roku.
2. **Ks. prof. zw. dr hab. Roman Dzwonkowski SAC (Katolicki Uniwersytet Lubelski Jana Pawła II):** *Ukryte i jawne duszpasterstwo Polaków deportowanych do ZSRR 1940-42.*
3. **Dr Dorota Bazuń (Instytut Socjologii Uniwersytetu Zielonogórskiego):** *Czynniki wzmacniające umiejętność przetrwania na zesłaniu – na przykładzie losów matek sybiraczek.*
4. **Prof. UŁ dr hab. Albin Głowacki (Uniwersytet Łódzki):** *Problemy edukacji dzieci polskich zesłańców.*
5. **Mgr Anna Kmieć (Katedra Etnologii i Antropologii Kulturowej UMK w Toruniu):** *Wigilia na obczyźnie, czyli jak pielęgnowano tradycje rodzinne i narodowe podczas świąt po roku 1939.*
6. **Michał Antonowicz (Katedra Etnologii i Antropologii Kulturowej UMK w Toruniu):** *Obrzędowość pogrzebowa w warunkach łagronych.*
7. **Lic. Przemysław Dąbek (Muzeum Wojska Polskiego w Warszawie):** „*My, strażnicy polskiej wody*” – wojenne losy Polskiej Flotylli Pińskiej
8. *Projekcja filmu dokumentalnego prezentującego losy Sybiraków*

15.00-17.00 - Przerwa na obiad (Restauracja „Albert”, Warszawa - Wał Miedzeszyński 394c)

17.00 - Walne Zebranie członków ŚRBnP (sala konferencyjna Restauracji „Albert”, Warszawa - Wał Miedzeszyński 394c)

Sobota, 13 kwietnia 2013 r.

9.00 – 12.45 - Druga część obrad konferencyjnych

9. **Dr Michał Polak (Instytut Polityki Społecznej i Stosunków Międzynarodowych Politechniki Koszalińskiej):** *Polityczne i wojskowe aspekty ewakuacji wojska polskiego z ZSRR w 1942 r.*
10. **Dr hab. Janusz Wróbel (IPN Oddział w Łodzi):** *Ewakuacja polskiej ludności cywilnej ze Związku Sowieckiego w 1942 r. jako przykład udanej akcji humanitarnej.*
11. **Prof. zw. dr hab. Bogusław Polak (Instytut Polityki Społecznej i Stosunków Międzynarodowych Politechniki Koszalińskiej):** *Losy polskich dzieci po ewakuacji ze Związku Sowieckiego do Iranu 1942 r.*
12. **Dr hab. Jerzy Grzybowski (Uniwersytet Warszawski):** *Polscy obywatele wyznania prawosławnego w Iranie i na Bliskim Wschodzie (1942-1943)*
13. **Dr Jolanta Załęczny (Muzeum Niepodległości w Warszawie):** *Wiersze zapisem przeżyć na nieludzkiej ziemi (na przykładzie twórczości Ludwiki Biesiadowskiej-Szklarek)*
14. **Lic. Joanna Kurczab (UKSW):** *Kwalifikacja prawna Zbrodni Katyńskiej w kategoriach ludobójstwa wymierzonego w Naród II Rzeczypospolitej*
15. **Dr Norbert Wójtowicz (IPN Oddział we Wrocławiu):** *Związek Patriotów Polskich jako sposób na przeżycie polskich zesłańców w obwodzie aktiubińskim.*
16. **Mgr Walter Wiesław Gołębiowski (ŚRBnP):** *Wybrane zagadnienia repatriacji Polaków ze Wschodu do Polski po zakończeniu II wojny światowej.*
17. **Prof PO dr Maria Kalczyńska (Politechnika Opolska):** *Problematyka wypędzeń, przesiedleń i „repatriacji” Polaków ze Wschodu na Śląsk po zakończeniu II wojny światowej*
18. **Mgr Dominika Maria Macios (UKSW):** *Przegląd ikonografii Golgoty Wschodu w sztuce polskiej lat 1939- 2010*

12.30 – 12.45 - Przerwa na kawę

12.45 – 14.30 - Kontynuacja obrad konferencyjnych

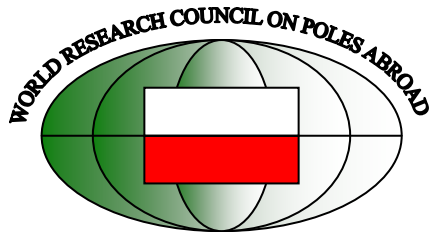
19. **Dr Artur Górski (poseł na Sejm RP, czł. Komisji Łączności z Polakami za Granicą):** *Deportowani i zniewoleni. Sytuacja Polaków – mieszkańców Wielkieleńszczyzny po 1945 r.*
20. **Dr Adam Radomski (UKSW):** *Korespondencja żołnierzy II Korpusu z ambasadorem RP przy Stolicy Apostolskiej dr Kazimierzem Pappé.*
21. **Dr Krzysztof Wasilewski (Wojewódzka i Miejska Biblioteka Publiczna im. Zbigniewa Herberta w Gorzowie Wlkp):** *Rola Rozgłośni Polskiej Radia Wolna Europa w informowaniu o losie Polaków na Wschodzie.*
22. **Mec. dr Maria Szonert – Binienda (Libra Instytut, ŚRBnP):** *Sybiracy w USA – charakterystyka i znaczenie.*

23. **Ks. prof. UKSW dr hab. Waldemar Gliński (UKSW, ŚRBnP):** *Związek Ziemi Wschodnich Rzeczypospolitej Polskiej w Kanadzie.*
24. **Dr Zbigniew Tomasz Klimaszewski (Wyższa Szkoła Finansów i Zarządzania w Białymstoku, ŚRBnP):** *Polityka III Rzeczypospolitej wobec Polaków na Wschodzie*
25. **Mgr Aneta Hoffman (Stowarzyszenie „Wspólnota Polska”):** Prezentacja *Fundacji Kresy - Syberia*
26. Przedstawiciele Związku Sybiraków o upamiętnieniu środowiska

14.30-15.15 - Prezentacja historyczno-literacka w wykonaniu uczniów Gimnazjum nr II im. Sybiraków, w Augustowie

15.15-15.45 - Prezentacja uczniów II Liceum Ogólnokształcącego w Augustowie zatytułowana *Praca młodzieży II LO w Augustowie na rzecz Polonii i Polaków na świecie.*

15.45 - **Zakończenie konferencji**

<http://rpbnp.republika.pl>

ŚWIATOWA RADA BADAŃ NAD POLONIA

SEKRETARIAT NAUKOWY RADY

Uniwersytet Kardynała Stefana Wyszyńskiego

Wydział Nauk Historycznych i Społecznych

01-815 Warszawa, ul. K. Wóycickiego 1/3 bl.23 p.220,

tel. kom.: +48 502 68 68 85

tel./fax.: +48 22 5699716, e-mail: g.wodzinski@uksw.edu.pl

**Program międzynarodowej konferencji naukowej
organizowanej przez
ŚWIATOWĄ RADĘ BADAŃ NAD POLONIA
UNIwersYTET KARDYNAŁA STEFANA WYSZYŃSKIEGO
INSTYTUT HISTORII UKSW
ORAZ
MUZEUM NIEPODLEGŁOŚCI W WARSZAWIE
zatytułowanej**

***KONSEKWENCJE DEPORTACJI ORAZ LOSY POLAKÓW
NA WSCHODZIE
PO AGRESJI SOWIECKIEJ NA POLSKĘ 1939 R.***

POD PATRONATEM HONOROWYM JEGO MAGNIFICENCJI
KS. PROF. DR HAB. **STANISŁAWA DZIEKOŃSKIEGO**, REKTORA UKSW
oraz
MINISTRA **JANA STANISŁAWA CIECHANOWSKIEGO** – KIEROWNIKA URZĘDU
DO SPRAW KOMBATANTÓW I OSÓB REPRESJONOWANYCH
a także
PATRONATEM MEDIALNYM TELEWIZJI TVP POLONIA

**12–13 kwietnia 2013 roku
Muzeum Niepodległości w Warszawie, al. Solidarności 62**

Komitet Organizacyjny Konferencji

Przewodniczący – prof. zw. dr hab. Wiesław Jan Wysocki

Zastępca Przewodniczącego – ks. prof. UKSW dr hab. Waldemar Gliński

Konsultant Generalny Komitetu Organizacyjnego – mec. Maria Szonert-Binienda

Sekretarz Komitetu Organizacyjnego – dr Grzegorz Wodziński

Członkowie Komitetu Organizacyjnego: mec. Łukasz Piotr Andrzejewski, mgr Walter Wiesław Gołębiewski (Prezes Światowej Rady Badań nad Polonią), mgr Aneta Hoffmann, dr Roland Łukasiewicz, ks. prof. UW dr hab. Mieczysław Różański, prof. zw. dr hab. Barbara Topolska-Piechowiak, dr Norbert Wójtowicz, mgr Ewa Wysga, prof. dr hab. Jan Żaryn.

Moderatorzy główni

Prof. zw. dr hab. Wiesław Jan Wysocki

mgr Aneta Hoffmann

Piątek, 12 kwietnia 2013 r.

9.00 – 11.00 - Inauguracja konferencji

Przemówienia Gospodarzy konferencji i zaproszonych gości:

1. Jego Magnificencja prof. UKSW dr hab. Stanisław Dziekoński
2. Prezes ŚRBnP mgr Walter Wiesław Gołębiowski
3. Dyrektor Muzeum Niepodległości dr Tadeusz Skoczek
4. Jego Ekscelencja Ksiądz Biskup Jerzy Mazur
5. Marszałek Senatu Bogdan Borusewicz
6. Minister Podsekretarza Stanu ds. Konsularnych i Polonii MSZ Rzeczypospolitej Polskiej – prof. dr hab. Janusz Cisek
7. Przewodniczący Sejmowej Komisji Łączności z Polakami za Granicą Adam Lipiński
8. p. o. Kierownika Urzędu Kombatantów i Osób Represjonowanych dr Jan Ciechanowski
9. Prezes Stowarzyszenia „Wspólnota Polska” Longin Komołowski
10. Sekretarz Rady Ochrony Pamięci i Męczeństwa hab. dr Andrzej Kunert
11. Prezes Instytutu Pamięci Narodowej dr Łukasz Kamiński

10.45 - Uroczystość wręczenia Prezesowi Światowej Rady Badań nad Polonią – Walterowi Wiesławowi Gołębiowskiemu Medalu za Zasługi dla II Liceum Ogólnokształcącego im. Polonii i Polaków na Świecie, w Augustowie.

11.00-11.15 - Przerwa na kawę

11.15-15.00 - Część merytoryczna konferencji

1. **Dr Roland Łukaszewicz (ŚRBnP, Wyższa Szkoła Menadżerska w Warszawie):** „*Na nieludzkiej Ziemi*”: zesłania Polaków po 39 roku.
2. **Ks. prof. zw. dr hab. Roman Dzwonkowski SAC (Katolicki Uniwersytet Lubelski Jana Pawła II):** *Ukryte i jawne duszpasterstwo Polaków deportowanych do ZSRR 1940-42.*
3. **Dr Dorota Bazuń (Instytut Socjologii Uniwersytetu Zielonogórskiego):** *Czynniki wzmacniające umiejętność przetrwania na zesłaniu – na przykładzie losów matek sybiraczek.*
4. **Prof. UŁ dr hab. Albin Głowacki (Uniwersytet Łódzki):** *Problemy edukacji dzieci polskich zesłańców.*
5. **Mgr Anna Kmieć (Katedra Etnologii i Antropologii Kulturowej UMK w Toruniu):** *Wigilia na obczyźnie, czyli jak pielęgnowano tradycje rodzinne i narodowe podczas świąt po roku 1939.*
6. **Michał Antonowicz (Katedra Etnologii i Antropologii Kulturowej UMK w Toruniu):** *Obrzędowość pogrzebowa w warunkach łagronych.*
7. **Lic. Przemysław Dąbek (Muzeum Wojska Polskiego w Warszawie):** „*My, strażnicy polskiej wody*” – wojenne losy Polskiej Flotylli Pińskiej
8. *Projekcja filmu dokumentalnego prezentującego losy Sybiraków*

15.00-17.00 - Przerwa na obiad (Restauracja „Albert”, Warszawa - Wał Miedzeszyński 394c)

17.00 - Walne Zebranie członków ŚRBnP (sala konferencyjna Restauracji „Albert”, Warszawa - Wał Miedzeszyński 394c)

Sobota, 13 kwietnia 2013 r.

9.00 – 12.45 - Druga część obrad konferencyjnych

9. **Dr Michał Polak (Instytut Polityki Społecznej i Stosunków Międzynarodowych Politechniki Koszalińskiej):** *Polityczne i wojskowe aspekty ewakuacji wojska polskiego z ZSRR w 1942 r.*
10. **Dr hab. Janusz Wróbel (IPN Oddział w Łodzi):** *Ewakuacja polskiej ludności cywilnej ze Związku Sowieckiego w 1942 r. jako przykład udanej akcji humanitarnej.*
11. **Prof. zw. dr hab. Bogusław Polak (Instytut Polityki Społecznej i Stosunków Międzynarodowych Politechniki Koszalińskiej):** *Losy polskich dzieci po ewakuacji ze Związku Sowieckiego do Iranu 1942 r.*
12. **Dr hab. Jerzy Grzybowski (Uniwersytet Warszawski):** *Polscy obywatele wyznania prawosławnego w Iranie i na Bliskim Wschodzie (1942-1943)*
13. **Dr Jolanta Załęczny (Muzeum Niepodległości w Warszawie):** *Wiersze zapisem przeżyć na nieludzkiej ziemi (na przykładzie twórczości Ludwiki Biesiadowskiej-Szklarek)*
14. **Lic. Joanna Kurczab (UKSW):** *Kwalifikacja prawna Zbrodni Katyńskiej w kategoriach ludobójstwa wymierzonego w Naród II Rzeczypospolitej*
15. **Dr Norbert Wójtowicz (IPN Oddział we Wrocławiu):** *Związek Patriotów Polskich jako sposób na przeżycie polskich zesłańców w obwodzie aktiubińskim.*
16. **Mgr Walter Wiesław Gołębiowski (ŚRBnP):** *Wybrane zagadnienia repatriacji Polaków ze Wschodu do Polski po zakończeniu II wojny światowej.*
17. **Prof PO dr Maria Kalczyńska (Politechnika Opolska):** *Problematyka wypędzeń, przesiedleń i „repatriacji” Polaków ze Wschodu na Śląsk po zakończeniu II wojny światowej*
18. **Mgr Dominika Maria Macios (UKSW):** *Przegląd ikonografii Golgoty Wschodu w sztuce polskiej lat 1939- 2010*

12.30 – 12.45 - Przerwa na kawę

12.45 – 14.30 - Kontynuacja obrad konferencyjnych

19. **Dr Artur Górski (poseł na Sejm RP, czł. Komisji Łączności z Polakami za Granicą):** *Deportowani i zniewoleni. Sytuacja Polaków – mieszkańców Wielkoczęstochowy po 1945 r.*
20. **Dr Adam Radomski (UKSW):** *Korespondencja żołnierzy II Korpusu z ambasadorem RP przy Stolicy Apostolskiej dr Kazimierzem Pappę.*
21. **Dr Krzysztof Wasilewski (Wojewódzka i Miejska Biblioteka Publiczna im. Zbigniewa Herberta w Gorzowie Wlkp):** *Rola Rozgłośni Polskiej Radia Wolna Europa w informowaniu o losie Polaków na Wschodzie.*
22. **Mec. dr Maria Szonert – Binienda (Libra Instytut, ŚRBnP):** *Sybiracy w USA – charakterystyka i znaczenie.*

23. **Ks. prof. UKSW dr hab. Waldemar Gliński (UKSW, ŚRBnP):** *Związek Ziemi Wschodnich Rzeczypospolitej Polskiej w Kanadzie.*
24. **Dr Zbigniew Tomasz Klimaszewski (Wyższa Szkoła Finansów i Zarządzania w Białymstoku, ŚRBnP):** *Polityka III Rzeczypospolitej wobec Polaków na Wschodzie*
25. **Mgr Aneta Hoffman (Stowarzyszenie „Wspólnota Polska”):** Prezentacja *Fundacji Kresy - Syberia*
26. Przedstawiciele Związku Sybiraków o upamiętnieniu środowiska

14.30-15.15 - Prezentacja historyczno-literacka w wykonaniu uczniów Gimnazjum nr II im. Sybiraków, w Augustowie

15.15-15.45 - Prezentacja uczniów II Liceum Ogólnokształcącego w Augustowie zatytułowana *Praca młodzieży II LO w Augustowie na rzecz Polonii i Polaków na świecie.*

15.45 - **Zakończenie konferencji**